

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 9 d.
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 6233/23

Dalykas: Tarybos išvados dėl diplomatijos klimato ir energetikos srityse

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES diplomatijos klimato ir energetikos srityse, kurias Taryba patvirtino 2023 m. kovo 9 d. įvykusiame posėdyje.

Tarybos išvados dėl diplomatijos klimato ir energetikos srityse

„ES diplomatijos klimato ir energetikos srityse stiprinimas lemiamu dešimtmečiu“

1. Trejopos planetos krizės, t. y. klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo ir taršos, padariniai kelia pasaulinę ir egzistencinę grėsmę, visų pirma pažeidžiamiausiems asmenims, didina skurdą ir nelygybę bei daro poveikį stabilumui. ES diplomatija klimato ir energetikos srityse yra viena iš pagrindinių ES užsienio politikos dalių. ES yra pasiryžusi bendradarbiauti ir dirbti su partneriais visame pasaulyje pasitelkdama diplomatiją klimato ir energetikos srityse: įgyvendinti Paryžiaus susitarimą; užtikrinti, kad pasaulio temperatūra nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu; padėti pažeidžiamiausiems asmenims, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse, prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio ir padidinti kolektyvinę kovos su klimato kaita finansavimą. ES taip pat toliau remis teisingą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ir atsparios ekonomikos ir visuomenės, laikydamosi Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir Adis Abebos vystymosi finansavimo veiksmų darbotvarkės. Atsižvelgdama į tai, ES pabrėžia tvirto taisyklėmis grindžiamo daugiašalio požiūrio, kurio pagrindas yra JT, svarbą siekiant sėkmingai spręsti šiuos pasaulinius uždavinius.
2. Rusijos neteisėtas, neišprovokuotas ir nepateisinamas agresijos karas prieš Ukrainą, kuriuo akivaizdžiai pažeidžiama JT Chartija, sukėlė neapsakomų kančių žmonėms, daro didžiulę žalą aplinkai ir kelia padidėjusią grėsmę branduolinei saugai Ukrainoje. Jis paskatino energetinio saugumo ir maisto krizę, darančią pasaulinį poveikį. Tarybai nepriimtina tai, kad energija ir maistas naudojami kaip ginklas. ES kuo greičiau laipsniškai panaikins savo priklausomybę nuo Rusijos dujų, naftos ir anglies importo. ES yra visapusiškai įsipareigojusi toliau remti partnerius, visų pirma Ukrainą, be kita ko, reaguodama į tai, kad Rusija sistemingai naikina Ukrainos ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, visų pirma energetikos sistemą. ES prisidės prie jos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo poreikių tenkinimo ir padės šaliai vykdyti ilgalaikę ekonomikos ir energetikos pertvarką. Ukrainos atstatymo žalinimas gali būti vienas iš abipusiškai naudingų glaudesnės Ukrainos integracijos į ES pagrindų.

3. Atsižvelgdama į Tarpvvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC) išvadas, Taryba tvirtai pabrėžia, kad dėl klimato krizės reikia imtis skubių, neatidėliotinų, spartesnių veiksmų ir padidinti užmojų. Ryžtingi ir plataus užmojo klimato kaitos švelninimo veiksmai yra geriausia priemonė užkirsti kelią didesniems prisitaikymo prie klimato kaitos poreikiams, taip pat dėl neigiamo klimato kaitos poveikio patiriamiems nuostoliams ir žalai. Kaip nurodė IPCC, visuose sektoriuose yra sprendimų, kurie, imant kartu, iki 2030 m. galėtų perpus sumažinti pasaulinį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Taryba ragina partnerius pasinaudoti galimybėmis, kurios leis paskatinti tvarų ekonomikos augimą ir sukurti darbo vietų.
4. Pasaulio kolektyviniai nulinio grynojo kiekio užmojai gali gerokai sumažinti temperatūros kilimą, tačiau dabartinės politikos ir investicijų vis dar aiškiai nepakanka, kad būtų galima sėkmingai siekti Paryžiaus susitarime nustatyto temperatūros tikslo. Jei temperatūros kilimas neviršytų 1,5°C, klimato kaitos poveikis būtų gerokai sumažintas. Atsižvelgdama į tai, Taryba primygtinai ragina per šį lemiamą dešimtmetį imtis aktyvesnių pasaulinių veiksmų ir siekti platesnio užmojo tikslų atsižvelgiant į IPCC tyrimus: norint, kad šilimas neviršytų 1,5°C, pasaulinis išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis aukščiausią tašką turi pasiekti ne vėliau kaip 2025 m., o ne vėliau kaip 2030 m. šis kiekis turi būti sumažintas 43 %, palyginti su 2019 m. Kalbant apie metaną, reikia dėti kolektyvines pastangas, kad pasaulinis išmetamas metano kiekis iki 2030 m. būtų sumažintas bent 30 %, palyginti su 2020 m. lygiu.

5. Taryba ragina visas šalis, visų pirma visas pagrindines teršėjas ir G20 nares, dėti dvigubai daugiau pastangų siekiant priimti ir įgyvendinti plataus užmojo, su 1,5 °C tikslu suderinamą klimato ir energetikos politiką. Atsižvelgdama į tai, Taryba ragina visas šalis, visų pirma tas, kurios dar nėra pateikusios savo naujų arba atnaujintų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, kuriuose būtų nustatyti griežtesni, platesnio užmojo ir absoliutūs visos ekonomikos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai, juos pateikti kuo greičiau 2023 m., gerokai iki COP28. Jie turėtų būti grindžiami konkrečia politika ir jos įgyvendinimo priemonėmis. ES yra įsipareigojusi sparčiai įgyvendinti plataus užmojo Klimato kaitos švelninimo darbo programą, kuri yra svarbi priemonė siekiant skubiai padidinti klimato kaitos švelninimo užmojus ir įgyvendinimo mastą per šį lemiamą dešimtmetį, kad būtų skatinama patikima politika ir būtų išnagrinėta, kaip įvairūs sektoriai ir teisinga energetikos pertvarka gali prisidėti prie plataus užmojo klimato politikos veiksmų ir įsipareigojimų stiprinimo. Taryba taip pat ragina šalis kuo greičiau pateikti komunikatus dėl prisitaikymo prie klimato kaitos ir pateikti arba atnaujinti savo ilgalaikes išmetamo šiltnamio dujų kiekio mažinimu grindžiamas vystymosi strategijas (LT-LEDS), kad iki 2050 m. būtų pasiektas nulinis grynas išmetamas teršalų kiekis. ES ragina vykdyti platesnio užmojo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimą visuose sektoriuose ir palankiai vertina įsipareigojimus, priimtus tokiuose sektoriuose kaip transporto sektorius, įskaitant laivybos ir aviacijos sektorius.
6. Šiais metais pasaulis turi unikalią galimybę pristatyti padarytą pažangą ir nustatyti tolesnes gaires dėl kitos kartos nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų bei imtis priemonių, kad Paryžiaus susitarimo tikslai būtų pasiekti; tokią galimybę visų pirma atveria aukščiausiojo lygio susitikimas dėl užmojų klimato srityje, taip pat antrasis aukščiausiojo lygio susitikimas DVT klausimais, kurį sušaukė JT generalinis sekretorius ir kuris įvyks rugsėjo mėn., ir Jungtiniuose Arabų Emyratuose rengiamos UNFCCC COP28 metu vyksiantis politikai skirtas bendros pažangos įvertinimo etapas. Atsižvelgdama į tai, ES palankiai vertina JT generalinio sekretoriaus pranešimą „Mūsų bendra darbotvarkė“ ir paskelbimą apie aukščiausiojo lygio susitikimą dėl ateities, kurį numatyta surengti 2024 m., kaip paskatas aktyviau imtis tolesnių pasaulinių veiksmų taikant įtraukų ir veiksmingą daugiašalį požiūrį.

7. Pati ES imasi ryžtingų ir įtakingų veiksmų, kad iki 2030 m. sumažintų grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, iki 2050 m. pasiektų poveikio klimatui neutralumą, o vėliau siektų neigiamo išmetamųjų teršalų kiekio balanso. Kaip nurodyta 2022 m. spalio 24 d. Tarybos išvadose, Taryba yra pasirengusi kuo greičiau, kai bus baigtos derybos dėl 55 % tikslo priemonių rinkinio esminių elementų, atitinkamai atnaujinti ES ir jos valstybių narių nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, laikantis Glazgo klimato pakto 29 punkto ir Šarm aš Šeicho įgyvendinimo plano 23 punkto, kad būtų atspindėta, kaip galutiniu 55 % tikslo priemonių rinkinio esminių elementų rezultatu įgyvendinamas ES pagrindinis tikslas, kuriam 2020 m. gruodžio mėn. pritarė Europos Vadovų Taryba. ES savo klimato srities tikslą nustato vadovaudamasi Europos klimato teisės aktu. Tuo tikslu ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo pirmojo bendros pažangos įvertinimo Komisija, remdamasi išsamiu poveikio vertinimu, prireikus pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos kartu su ES valstybėmis narėmis pasitelkiant klimato diplomatiją paraginti visas kitas šalis taip pat kuo greičiau nustatyti plataus užmojo tikslus kitam laikotarpiu po 2030 m. nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų raundui, gerokai prieš 2025 m. įvyksiančią COP30. Nustačiusi ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, kuri yra vienas esminių ES politinio atsako elementų, ES ragina partnerius nustatyti ir išplėsti savo anglies dioksido apmokestinimo priemones, kad būtų veiksmingai ir efektyviai mažinamas išmetamųjų teršalų kiekis.
8. Taryba tvirtai pabrėžia, kad itin svarbu visame pasaulyje stiprinti prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo priemones ir kad skubiai reikia aktyviau imtis veiksmų ir didinti paramą siekiant išvengti su klimato kaitos poveikiu susijusių nuostolių ir žalos, juos kuo labiau sumažinti ir spręsti su jais susijusius klausimus. Be to, Taryba pabrėžia nacionalinio ir vietos lygmens prisitaikymo prie klimato kaitos planavimo svarbą siekiant remti veiksmingą ir vietos lygmeniu vykdomą įgyvendinimą, taip pat visuotinio prisitaikymo tikslo įgyvendinimo svarbą. Šiame kontekste Taryba remia visapusišką ir veiksmingą Santjago tinklo veikimą praktikoje, Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos įgyvendinimą ir 2023 m. numatytą atlikti jos laikotarpio vidurio peržiūrą, taip pat veiksmingą nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos planų įgyvendinimą.

9. Taryba patvirtina ES įsipareigojimą remti pažeidžiamiausius asmenis, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse, ir stiprinti esamą institucijų tinklą, kuris šiuo metu teikia pagalbą besivystančioms šalims ir stiprina jų gebėjimus pasirengti klimato poveikiui ir į jį reaguojant. Atsižvelgdamos į tai, ES ir jos valstybės narės pabrėžia Glazge vykusioje COP26 pareikštą raginimą iki 2025 m. bent padvigubinti besivystančioms šalims teikiamą kolektyvinį prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimą, palyginti su 2019 m. lygiais.
10. Taryba ragina ES ir jos valstybes nares toliau didinti prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo klimato kaitai finansavimą, daugiausia dėmesio skiriant pažeidžiamiausiems asmenims pagal bendras Europos komandos iniciatyvas, taip pat pagal kitas tarptautines priemones, pavyzdžiui, V20 / G7 Pasaulinio kovos su klimato kaitos rizika skydo iniciatyvą. ES tvirtai remia Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus raginimą per ateinančius penkerius metus užtikrinti visuotinę gyvybės gelbėjimo ankstyvojo perspėjimo sistemų taikymą, be kita ko, labiau remiant su klimatu susijusios rizikos ir ankstyvojo perspėjimo sistemų iniciatyvą (CREWS) ir taikant sistemingų stebėjimų finansavimo priemonę (SOFF).
11. Taryba ragina ES ir jos valstybes nares toliau konstruktyviai dalyvauti diskusijose dėl naujų finansavimo susitarimų, įskaitant fondą, siekiant padėti besivystančioms šalims, kurios yra ypač pažeidžiamos, reaguoti į nuostolius ir žalą, susijusius su neigiamu klimato kaitos poveikiu. Taryba ragina, kad visi partneriai iš visų regionų, kurie gali tai padaryti, ir ne tik tradiciniai vystymosi finansavimo teikėjai, išplėstų savo paramą, taip pat nustatytų naujus finansavimo šaltinius, įskaitant novatoriškus šaltinius, didindami papildomumą, sinergijas, nuoseklumą, stiprindami koordinavimą ir stengdamiesi šalinti esamos įvairių sprendimų ir institucijų visumos prioritetinės svarbos spragas.

12. Atsižvelgdama į neišvengiamą klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo bei žemės degradacijos, įskaitant dykumėjimą, ir vandens ciklo pokyčių tarpusavio priklausomybę, Taryba ragina ES ir jos valstybes nares toliau stiprinti priemones, įskaitant biologinės įvairovės, gamtos procesais pagrįstų sprendimų ir partnerysčių finansavimą. Taryba pripažįsta itin svarbų vandenynų vaidmenį, jų mėlynosios anglies funkciją ir itin svarbų poreikį apsaugoti, tausoti ir atkurti sausumos ekosistemas, įskaitant miškus, taip pat vidaus ir priekrantės vandenų ekosistemas švelninant klimato kaitos poveikį, prisitaikant prie jo ir didinant atsparumą jam. Taryba taip pat pripažįsta, kad reikia laikytis visapusiško požiūrio į iššūkius vandens srityje, ir palankiai vertina 2023 m. JT konferenciją vandens klausimais. Taryba pripažįsta, kad vandens srityje reikia aktyvesnių veiksmų, ir yra pasiryžusi siekti pažangos dėl būsimos Veiksmų vandens srityje darbotvarkės, vykdydama savo diplomaciją klimato ir energetikos srityse. Be to, Taryba pabrėžia, kad svarbu panaikinti taršą plastikui. Taryba taip pat pabrėžia, kad svarbu apsaugoti kultūros paveldą nuo pražūtingo klimato kaitos ir ekstremalių meteorologinių reiškinių poveikio.
13. Taryba palankiai vertina Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją, itin svarbų susitarimą, priimtą Jungtinių Tautų konferencijoje biologinės įvairovės klausimais (15-ojoje Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijoje (CBD COP15)), kuriuo grindžiami pasauliniai veiksmai biologinės įvairovės srityje iki pat 2030 m. ir vėliau, ir ragina jį veiksmingai įgyvendinti, be kita ko, anksti pateikiant kokybiškas nacionalines biologinės įvairovės strategijas ir veiksmų planus; tai turi būti padaryta laiku, kad būtų suspėta juos pateikti apsvarstyti CBD COP16. Kartu su Paryžiaus susitarimu šia strategija sudaromos sąlygos iki 2050 m. sukurti neutralaus poveikio klimatui, gamtai palankų ir atsparų pasaulį.

14. Taryba palankiai vertina įsipareigojimą 2021–2027 m. laikotarpiu padvigubinti (iki 7 mlrd. EUR) biologinei įvairovei skirtą ES išorės finansavimą, visų pirma pažeidžiamiausioms šalims, taip pat panašius įsipareigojimus, kuriuos kai kurios ES valstybės narės prisiėmė prieš CBD COP15 ir jos metu, kartu pripažindama, kad reikia didelio papildomo finansavimo ir investicijų iš visų šalių ir šaltinių, taip pat vengti investicijų, kurios galėtų turėti neigiamą poveikį biologinei įvairovei ir gamtai.
15. ES, įskaitant jos valstybes nares ir Europos investicijų banką (EIB), yra didžiausia viešojo kovos su klimato kaita finansavimo teikėja visame pasaulyje ir tebėra visapusiškai įsipareigojusi padėti kuo greičiau ir iki 2025 m. pasiekti bendrą 100 mlrd. USD tikslą, kad būtų remiami klimato politikos veiksmai besivystančiose šalyse; taip pat ES ragina kitus paramos teikėjus dėti daugiau pastangų šioje srityje. ES strategija „Global Gateway“ ir mūsų Europos komandos požiūris yra itin svarbios priemonės siekiant užtikrinti tvarias investicijas ES šalyse partnerėse.
16. Taryba pabrėžia, jog būtina skubiai užtikrinti, kad finansavimo srautai atitiktų Paryžiaus susitarimo tikslus, sutelkti gerokai didesnę kovos su klimato kaita finansavimą visame pasaulyje, didinti tvarų finansavimą mažų ir vidutinių pajamų šalyse ir nukreipti tinkamą paramą visų pirma skurdžiausiems ir pažeidžiamiausiems asmenims mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse. Šiame kontekste Taryba pabrėžia, kad svarbu sparčiau sutelkti klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos projektų, klimato kaitos poveikiui atsparios infrastruktūros ir kitos vystymosi veiklos bei visuotinių viešųjų gėrybių finansavimą privačiojo sektoriaus lėšomis. Taryba akcentuoja, jog į šį darbą reikia įtraukti finansų ministerijas, be kita ko, pasitelkiant finansų ministrų koaliciją dėl klimato politikos veiksmų, kad būtų paspartintos žaliosios pertvarkos ir užtikrintas plataus masto finansinių išteklių sutelkimas laikantis Paryžiaus tikslų. Taryba sieks, kad būtų užtikrinta speciali erdvė, skirta finansavimo srautų suderinimui aptarti, užtikrinant nuoseklumą su poveikio klimatui neutralumo gairėmis ir klimato kaitos poveikiui atsparaus vystymosi gairėmis, be kita ko, Dubajuje vykstančios COP28 metu. Taryba palankiai vertina Aukšto lygio ekspertų grupės tvaraus finansavimo didinimo mažų ir vidutinių pajamų šalyse klausimais atliekamą darbą siekiant įgyvendinti Europos žaliojo kurso išorės aspektą ir parengti Žiedinio finansavimo veiksmų gaires.

17. Norint įgyvendinti bendrą tikslą didinti kovos su klimato kaita finansavimą ir pasiekti darnaus vystymosi tikslus, labai svarbu gerinti galimybes gauti finansavimą kovos su klimato kaita veiksams ir mažinti klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos projektų finansavimo išlaidas šalyse, kurios yra labiausiai pažeidžiamos dėl klimato kaitos, atsižvelgiant į jų skolos našą. Todėl Taryba palankiai vertina Šarm aš Šeiche įvykusios COP27 metu visiems daugiašalių plėtros bankų ir tarptautinių finansų įstaigų suinteresuotiesiems subjektams pateiktą raginimą reformuoti daugiašalių plėtros bankų praktiką ir prioritetus ir užtikrinti, kad visi finansavimo srautai atitiktų poveikio klimatui neutralumo ir klimato kaitos poveikiui atsparaus vystymosi kryptis, ir ragina nustatyti aiškų tvarkaraštį. Taryba taip pat ragina daugiašalius plėtros bankus stiprinti technines ekspertines žinias, kurias jie teikia besivystančioms šalims, kad, be kita ko, būtų rengiami energetikos pertvarkos projektai, kurie pritrauks vietos ir užsienio privačius investuotojus.
18. Taryba palankiai vertina rekomendacijas, kurias G20 ekspertų grupė pateikė atlikusi daugiašalių plėtros bankų kapitalo pakankamumo sistemų nepriklausomą peržiūrą, ir remia greitą jų įgyvendinimą. Taryba ragina daugiašalius plėtros bankus, kruopščiai išnagrinėjus taikytinų rekomendacijų poveikį, jas įgyvendinti, nekeliant pavojaus daugiašalių plėtros bankų privilegijuotojo kreditoriaus statusui, aukštam kredito reitingui ir ilgalaikiam finansiniam stabilumui. ES ir jos valstybių narių, kaip daugiašalių plėtros bankų ir tarptautinių finansų įstaigų valdybų narių, atstovai koordinuos veiksmus, kad paskatintų ir paremtų plataus užmojo pasiūlymus toliau derinti daugiašalių plėtros bankų ir tarptautinių finansų įstaigų strategijas su Paryžiaus susitarimo tikslais ir gerokai padidinti kovos su klimato kaita finansavimą; Taryba palankiai vertina Europos investicijų banko (EIB) užmojį šioje srityje. Taryba laukia diskusijų tokiais klausimais, be kita ko, dėl Pasaulio banko raidos veiksmų gairių, 2023 m. TVF ir Pasaulio banko pavasario ir metiniuose susitikimuose, ir konstruktyviai bendradarbiaus siekdama užtikrinti, kad debatuose būtų teigiamai prisidėta prie tolesnių diskusijų, įskaitant diskusijas Dubajuje įvyksiančioje COP28. Taryba taip pat remia TVF vaidmenį padedant savo nariams spręsti struktūrinius su klimatu susijusius politikos uždavinius ir palankiai vertina tai, kad klimato kaitos klausimai buvo įtraukti į esamas TVF skolinimo priemones pasitelkiant Atsparumo ir tvarumo patikos fondą.

19. Taryba laukia 2023 m. birželio mėn. Paryžiuje įvyksiančio Visuotinio finansavimo pakto aukščiausiojo lygio susitikimo, kuriame, be kita ko, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama didesnio kovos su klimato kaita finansavimo sutelkimui ir naujų finansavimo šaltinių atvėrimui klimato požiūriu pažeidžiamoms šalims gerinant investavimo sąlygas.
20. ES ir jos valstybės narės toliau stiprins bendradarbiavimą ir glaudžiai bendradarbiaus su ryžtingais partneriais ir organizacijomis visuotinio teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos klausimais. Taryba palankiai vertina Teisingos energetikos pertvarkos partnerystes (TEPP) su Pietų Afrika, Indonezija ir Vietnamu G7 kontekste ir dės aktyvias pastangas jas įgyvendinti. Be to, Taryba remia vykdomą darbą, susijusį su kitomis TEPP. Taryba tikisi, kad visos atitinkamos šalys partnerės aktyviai dalyvaus, nes tai būtina siekiant šalies vadovaujamos transformacijos. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos remtis ne tik TEPP, bet ir vykdomomis iniciatyvomis ir išnagrinėti galimybes aktyviau bendradarbiauti su šalimis, kurios labai priklauso nuo iškastinio kuro, ypač nuo anglių, visų pirma Vakarų Balkanuose, rytinėse kaimyninėse šalyse ir pietinėse kaimyninėse šalyse, taip pat su besivystančiomis ir vidutinių pajamų šalimis, kurių energetikos sektoriuje išmetamas didelis teršalų kiekis.

21. Taryba pripažįsta, kad klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas, dykumėjimas, tarša ir aplinkos būklės blogėjimas kelia vis didesnę pavojų žmonių, valstybių ir regionų saugumui ir gali pabloginti konfliktus skatinančius veiksnius ir dinamiką, taip pat pažeidžiamumo aspektus. Taryba dar kartą patvirtina savo dalyvavimą diplomatinio lygmeniu sprendžiant su vandeniu kaip taikos, saugumo ir stabilumo priemone susijusius klausimus. Taryba taip pat pripažįsta didelį kovos su klimato kaita finansavimo, kuriuo galėtų naudotis nestabilios ir konfliktų paveiktos valstybės, trūkumą. Ji palankiai vertina 2020–2022 m. bendrą pažangos ataskaitą dėl klimato kaitos ir gynybos veiksmų gairių ir Integruoto požiūrio į klimato kaitą ir saugumą koncepciją ir primena 2022 m. lapkričio mėn. Tarybos išvadas dėl moterų, taikos ir saugumo. Taryba pabrėžia, kad svarbu integruoti klimato, taikos ir saugumo klausimus kaip vieną visumą į ES išorės politiką ir veiksmus, be kita ko, į analizes, įtraukius klimato kaitos bei nelaimių rizikos mažinimo procesus ir išankstinius veiksmus, taikos kūrimo vykdymą, tarpininkavimą, konfliktų prevenciją ir vystomąjį bendradarbiavimą, kovos su klimato kaita finansavimą ir klimato diplomatiją, įskaitant specialiąją diplomatiją vandens srityje. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio stiprinti ES analitinius, ankstyvojo perspėjimo ir strateginio prognozavimo pajėgumus, integruoti klimato, taikos ir saugumo klausimus kaip vieną visumą ir laiku teikti perspėjimus bei analizę dėl su klimatu susijusios rizikos.
22. Taryba palankiai vertina vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos ketinimą pateikti bendrą pasiūlymą, kad ES galėtų geriau užkirsti kelią visapusiškam klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikiui saugumo ir gynybos srityje ir jį valdyti. Taryba taip pat palankiai vertina ir skatina glaudesnę bendradarbiavimą su kitomis tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Jungtinėmis Tautomis, NATO, ESBO ir Afrikos Sąjunga, taip pat su šalimis partnerėmis, laikantis ES institucinės struktūros ir visapusiškai gerbiant ES sprendimų priėmimo autonomiškumą.

23. Taryba dar kartą patvirtina, kad pagrindinis ES išorės energetikos politikos tikslas – remti, intensyvuoti ir spartinti vykdomą visuotinę energetikos pertvarką kaip vieną iš esminių elementų siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. Spartesnė įtrauki ir teisinga energetikos pertvarka taip pat yra pagrindinis sprendimas, kuriuo užtikrinamas energetinis saugumas ir visuotinė prieiga prie saugios, tvarios ir įperkamos energijos ES ir mūsų šalyse partnerėse visame pasaulyje, kartu mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.
24. Taryba pripažįsta, kad bendras komunikatas „ES išorės bendradarbiavimas energetikos srityje kintant pasauliui“ yra vienas iš esminių Komisijos pasiūlyto plano „REPowerEU“ elementų; juo reaguojama į energetikos krizę, kurią didžiąja dalimi sukėlė Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, ir į tai, kad Rusija energiją naudoja kaip ginklą, nukreiptą prieš ES ir šalis partneres. ES ir jos valstybės narės toliau mažins Rusijos agresijos karo poveikį energetiniam saugumui ir energijos įperkamumui trečiosiose šalyse, visų pirma pažeidžiamiausiose šalyse.
25. ES diplomacija energetikos srityje bus aktyviai remiamas atitinkamų sankcijų įgyvendinimas ir Rusijos naftos ir naftos produktų viršutinės kainų ribos mechanizmo diegimas.
26. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, stiprinti su trečiosiomis šalimis susijusią informavimo veiklą, koordinavimą ir partnerystes su jomis, laikantis toliau išdėstytų prioritetų. Naujos partnerystės energetikos srityje turėtų papildyti esamą bendradarbiavimą su svarbiausiais partneriais energetikos srityje, kartu užtikrinant pačios ES atsparumą, konkurencingumą ir vidaus išteklius.
27. ES diplomacija energetikos srityje bus skatinamas vis didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas ir jų sistemos integravimas, atsižvelgiant į vandens stygių ir aplinkosauginį stresą, ir elektros energijos tinklų sujungiamumas. Ja taip pat bus skatinama diegti saugias ir tvarias mažo anglies dioksido kiekio technologijas.

28. ES diplomatija energetikos srityje bus skatinama kurti taisyklėmis grindžiamas, skaidrias ir neiškraipytas pasaulines vandenilio rinkas, paremtas patikimais tarptautiniais standartais ir sertifikavimo sistemomis.
29. Pripažindama, kad itin svarbus vaidmuo tenka energijos vartojimo efektyvumui ir taupymui, Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos paspartinti veiksmus, kuriais siekiama, kad tai taptų visuotiniu prioritetu, ir išnagrinėti galimybę pradėti įgyvendinti specialią iniciatyvą, grindžiamą ne tik sustiprintu dvišaliu bendradarbiavimu, bet ir esamomis tarptautinėmis pastangomis.
30. Taryba pabrėžia poreikį investuoti į vis labiau žiedinius pramonės procesus ir vertės grandines, padedančius pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos sektoriuose, kuriuose sunku sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Taryba taip pat pabrėžia nuolatinių inovacijų svarbą, visų pirma technologijų, kurios yra itin svarbios poveikio klimatui neutralumui pasiekti, srityje, ir remia tolesnį dvišalių strateginių mokslinių tyrimų partnerysčių ir bendradarbiavimo stiprinimą pasauliniuose forumuose, pavyzdžiui, vykdant iniciatyvą „Misija – inovacijos“ ir Ministrų forume švarios energijos klausimams. Kad reformuotų reguliavimo sistemas, ES bendradarbiaus su tarptautiniais partneriais, sieks stiprinti ES įmonių technologinę lyderystę, remis ES standartų taikymą visame pasaulyje ir skatins sąžiningas ir neiškraipytas ES įmonių galimybes patekti į tarptautines išteklių ir technologijų rinkas, kad būtų išlaikytas konkurencingumas ir išvengta naujos priklausomybės.

31. Taryba mano, kad dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro šalys tampa pažeidžiamos rinkos nepastovumo ir geopolitinės rizikos atžvilgiu ir kad pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos reikės, kad pasauliniu mastu būtų palaipsniui atsisakoma iškastinio kuro naudojimo netaikant išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemonių, kaip tai apibrėžė IPCC, ir jau artimiausiu metu būtų pasiektas aukščiausias suvartojimo taškas, kartu pripažįstant gamtinėms dujoms tenkantį vaidmenį pereinamuoju laikotarpiu. ES sistemingai skatins ir ragins gerokai anksčiau nei 2050 m. pasauliniu mastu pereiti prie energetikos sistemų, kuriose iškastinis kuras nebūtų naudojamas netaikant išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemonių. Šiuo atžvilgiu Taryba primena COP 26 priimtą įsipareigojimą palaipsniui atsisakyti iš anglies, kurios naudojimui netaikomos taršos mažinimo priemonės, gaunamos energijos ir ragina ryžtingai ir teisingai visame pasaulyje pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, be kita ko, laipsniškai atsisakyti anglies, kuriai netaikomos taršos mažinimo priemonės, gaminant energiją ir, visų pirma, nedelsiant nutraukti bet kokią naujos anglies infrastruktūros trečiosiose šalyse finansavimą.
32. Pripažįstant, kad reikia teikti tikslinę paramą pažeidžiamiausioms grupėms, ES diplomatija energetikos srityje bus skatinama visame pasaulyje laipsniškai atsisakyti subsidijų aplinkai kenksmingam iškastiniam kurui, kuriomis neprisidedama prie teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui energetikos sistemų. Taryba palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant Pasaulio prekybos organizacijos iniciatyvą dėl subsidijų iškastiniam kurui reformų.

33. Bendras ES iškastinio kuro importas iš Rusijos per pastaruosius kelis mėnesius gerokai sumažėjo. Šiomis aplinkybėmis ES diplomatija energetikos srityje bus remiamos skubios pastangos stiprinti ir užtikrinti ES energetinį saugumą, kartu vengiant sukurti naujas priklausomybes, nes tai yra būtina siekiant išsaugoti ES konkurencingumą ir užtikrinti įperkamą energiją piliečiams. Nors artimiausiu metu ir vidutinės trukmės laikotarpiu reikia imtis skubių veiksmų, kad būtų toliau įvairinamas gamtinių dujų tiekimas, Taryba primena, kad, visų pirma atsižvelgiant į bendrus valstybių narių veiksmus taupant energiją ir sparčiau naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, nebūtina buvusio gamtinių dujų importo iš Rusijos kiekio pakeisti tokiu pat kiekiu. Kad būtų remiamas energijos šaltinių įvairinimo tikslas pagal planą „REPowerEU“, ES diplomatija energetikos srityje bus remiama informavimo veikla ir veiksmų koordinavimas su patikimais gamtinių dujų gamintojais ir dideliais vartotojais, skatinama atitinkama infrastruktūra, jungtys ir skaidrios, taisyklėmis grindžiamos, atviros ir likvidžios energijos rinkos. ES diplomatija energetikos srityje bus remiamas ES energijos pirkimo platformos dalimi esantis ES bendro pirkimo mechanizmas, įskaitant Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis, ypatingą dėmesį skiriant šių partnerių energetiniam saugumui ir atsparumui. ES diplomatija energetikos srityje taip pat bus remiamos paveiktų valstybių narių dedamos pastangos, kai tinkama, įvairinti branduolinio kuro tiekimą.
34. Taryba pabrėžia, kad ES iškastinio kuro įvairinimo pastangos neturėtų pakenkti ilgalaikiams poveikio klimatui neutralumo tikslams visame pasaulyje, o jas įgyvendinant turėtų būti vengiama susisaistymo su iškastiniu kuru ir neišnaudojamo turto kūrimo. Įvairinimo pastangomis pirmenybė turėtų būti teikiama esamos iškastinio kuro infrastruktūros naudojimui, pabrėžiant jos paskirties keitimo potencialą, ir apimami sistemingi išmetamo metano kiekio mažinimo veiksmai. Taryba visų pirma primena prekybos sistemų, grindžiamų metano surinkimu, pavyzdžiui, „You collect/we buy“ (liet. „Jūs surenkate – mes superkame“), vertę klimato ir energetinio saugumo srityse. ES išorės veiksmams energetikos srityje turi būti siekiama iškastinio kuro įvairinimo pastangas susieti su ilgalaikėmis energetikos pertvarkos partnerystėmis.

35. Taryba pabrėžia, kad reikia remti tarptautines pastangas mažinti esamos iškastinio kuro infrastruktūros, be kita ko, juodosios anglies, poveikį aplinkai ir klimatui. Atsižvelgdama į tai, ES kartu su JAV ir kitais partneriais toliau skatins ir plėtos veiksmus pagal Pasaulinį įsipareigojimą dėl metano. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina tai, kad Tarptautinis išmetamo metano kiekio stebėjimo centras kuria įspėjimo apie išmetamą metano kiekį ir reagavimo į jį sistemą. Taryba ragina vyriausiąjį įgaliotinį ir Komisiją tęsti darbą, susijusį su Bendra energijos importuotojų ir eksportuotojų deklaracija dėl naudojant iškastinį kurą išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio mažinimo.
36. Siekdama užtikrinti energetinį saugumą ateinančiais dešimtmečiais, Taryba pabrėžia, kad reikia stiprinti ir įvairinti energetikos pertvarkai reikalingas pasaulines tvarių žaliavų tiekimo grandines, ir laukia Komisijos pasiūlymo dėl Svarbiausiųjų žaliavų akto, visapusiškai atsižvelgiant į jo geopolitinius aspektus.
37. ES diplomatija energetikos srityje toliau bus propaguojami ir remiami aukščiausio branduolinės saugos, aplinkos apsaugos ir skaidrumo standartai regioniniu mastu, prie ES sienų esančioje artimiausioje kaimynystėje ir pasauliniu mastu.
38. Taryba primena, kad reikia skubiai įvykdyti įsipareigojimus energijos nepritekliaus ir visuotinės prieigos prie energijos srityje laikantis 7-ojo darnaus vystymosi tikslo, naudojant novatoriškus finansavimo modelius ir technologijas, ypatingą dėmesį skiriant kaimo elektrifikavimui, įskaitant decentralizuotas energetikos sistemas, ir maisto gamybos naudojant švarią energiją klausimui. Taryba laukia 7-ojo DVT peržiūros 2023 m. Aukšto lygio politiniame forume ir antrajame aukščiausiojo lygio susitikime DVT klausimais.

39. Taryba pabrėžia, kad reikia užtikrinti veiksmingą daugiašalę architektūrą ir valdymo mechanizmus, kuriais skatinama su Paryžiaus susitarimo tikslais suderinta įtraukti ir teisinga visuotinė energetikos pertvarka, ir primena ankstesnius pareiškimus, kuriais remiami vykdomi reformų procesai, kartu ribojant tolesnį iniciatyvų susiskaidymą.
40. Taryba pripažįsta, kad reikiamu tempu vykdoma energetikos pertvarka siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos turės didelį poveikį visuomenei, ekonomikai ir geopolitikai visame pasaulyje. ES užsienio politika toliau bus stiprinami prognozavimo pajėgumai, kad būtų galima numatyti naujus saugumo ir geopolitinius iššūkius, ir ją vykdam šiam kontekste bus dirbama su trečiųjų šalių partneriais ir atitinkamomis tarptautinėmis iniciatyvomis bei organizacijomis, pavyzdžiui, atitinkamai IRENA ir EBPO.
41. Taryba kartu su vyriausiuoju įgaliotiniu ir Komisija toliau stiprins esamus ir inicijuos naujus bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis, pilietine visuomene ir jaunimo bei moterų iniciatyvomis būdus, kuriais siekiama stiprinti klimato srities veiksmus regioniniu, nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis, pabrėžiant solidarumo principą ir JT principą „nė vieno nepalikti nuošalyje“. Šiuo atžvilgiu Taryba primena savo 2022 m. spalio mėn. išvadas, kuriose nurodoma, kad imantis veiksmų klimato kaitos problemai spręsti svarbu gerbti ir propaguoti žmogaus teises, teisę į sveikatą, teisę į švarią, sveiką ir tvarią aplinką, čiabuvių tautų teises, kaip išdėstyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, vietos bendruomenių, migrantų, vaikų, asmenų su negalia ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų teises, taip pat lyčių lygybę ir moterų bei mergaičių visapusišką naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis bei jų įgalėjimą.

42. Taryba yra pasiryžusi propaguoti žmogaus teisėmis grindžiamą ir į lyčių lygybę orientuotą požiūrį į klimato srities veiksmus, skatinti socialinį teisingumą, sąžiningumą ir įtraukumą pasauliniu mastu pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų dalyvavimą ir aktyvią poziciją su klimatu susijusių sprendimų priėmimo procesuose ir visapusiškai laikytis mūsų įsipareigojimų žmogaus teisių srityje imantis kovos su klimato kaita veiksmų. Be to, ES toliau rems prasmingą jaunimo ir vaikų dalyvavimą sprendimų dėl klimato kaitos priėmimo procesuose, taip pat švietimą klimato klausimais ir visuomenės informavimą apie klimato kaitą. Taryba palankiai vertina tai, kad JT žmogaus teisių taryba ir Generalinė Asamblėja pripažino, jog teisė į švarią, sveiką ir tvarią aplinką yra viena iš žmogaus teisių. ES aktyviai dalyvaus diskusijose dėl šios teisės propagavimo ir skatins įtrauktį ir nediskriminavimą. Taryba pripažįsta žmogaus teisių aplinkosaugos srityje gynėjų, kurie susiduria su precedento neturinčiais grasinimais ir išpuoliais, indėlį.
43. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio, Komisijos ir visų valstybių narių stiprinti ES diplomatinę klimato ir energetikos srityse kaip vieną iš politinių prioritetų, intensyvinant ES delegacijų ir valstybių narių ambasadų bei atitinkamų ES ir tarptautinių tinklų bei darbo grupių veiklos koordinavimą, keitimąsi informacija ir stiprinant jų veiklą. Taryba ragina ES ir valstybes nares vykdyti informavimo klimato srityje misijas ir regionines iniciatyvas, įskaitant bendras iniciatyvas, visų pirma rengiantis COP28 ir bendros pažangos įvertinimui. Taryba pabrėžia, kad reikia labiau koordinuoti veiksmus siekiant reaguoti į klaidingos informacijos ir dezinformacijos kampanijas, kuriomis siekiama diskredituoti ES veiksmus. Taryba reguliariai vykdys tolesnę veiklą, susijusią su bendru darbu koordinuojant ir stiprinant ES diplomatinį poveikį klimato ir energetikos srityse, ir prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos stiprinti savo pajėgumus, skirtus ES diplomatiniai klimato ir energetikos srityse.
44. ES ir jos valstybės narės dėkoja Egipto vyriausybei už Šarm aš Šeiche surengtą COP27, ir tikisi dirbti su COP28 pirmininkausiančiais Jungtiniais Arabų Emyratais ir visais partneriais siekiant sėkmingų ir plataus užmojo COP28 rezultatų.